

ØRENTVISTE

Ørentviste (*Dermaptera*) er bedst kendt for den kraftige tang, som de har på bagkropspidsen. Den er dyrets vigtigste forsvars- og angrebsvåben. Tangen har været med til at give dyret navn, idet "tvist" er en forkortelse af "tvestjert" (dobbelthale). Den første del af navnet har nok noget at gøre med den udbredte - men fejlagtige - antagelse, at dyret skulle holde af at søge ind i ørene på folk. Ørentvistenes korte dækvinger skjuler de sammenfoldede flyvevinger.

I Danmark findes flere forskellige arter af ørentviste, men det er kun den almindelige ørentvist (*Forficula auricularis*), der kan optræde i generende mængder inden døre.

Biologi og skade

Her i landet udvikles normalt kun én generation af den almindelige ørentvist om året. Om efteråret indretter hunnen en underjordisk hule. Hunnen overvintrer i denne hule ofte sammen med en han. Hannen forlader hulen om foråret, og hunnen bliver tilbage for at lægge sine æg. Ørentvistene yngler altså ikke indendørs, og de sorte partikler, som man kan finde der, hvor de færdes, er ikke æg men ekskrementer.

Efter at æggene er klækket, foretager de spæde ørentviste om natten korte strejftog væk fra hulen for at søge føde. Efter et stykke tid dør hunnen, og ungerne spredes. De unge ørentvister ligner de voksne bortset fra, at de er mindre og mangler vinger. I august er den nye generation voksen, og ørentvistene er derfor særligt talrige i denne periode.

Ørentvisten er et udpræget natdyr, der om dagen sidder gemt i hule plantestængler, under løs bark og lignende steder. Ved mørkets frembrud kommer den frem for at søge sin føde. Føden består overvejende af plantedele, men også af blødhudede insekter som f.eks. bladlus. Den kan gøre nogen skade i haver og gartnerier ved at gnave i blomsterknopper, skud og frugter af forskellige art. I beboelser må den betragtes som en uskadelig, men irriterende gæst. Plagen er normalt værst i regnfulde somre og kulminerer gerne i juli-august.

Forebyggelse og bekæmpelse

For at forebygge en invasion af ørentviste kan man i første række undlade at give dem for gode udviklingsmuligheder tæt ved huset. I dette område bør græsset holdes kort, og man bør undgå kompostbunker, sammenrevet haveaffald, brændestabler og lignende.

I nyopførte huse kan man af og til opleve en ørentvisteplage. Forklaringen kan være, at jorden har ligget mere eller mindre brak i en periode, og at bunker og stabler af bygningsmateriale m.v. har givet gode skjulesteder for ørentvistene. Særligt udsatte er sommerhuse på piller den første sommer, hvor en del planter skyder op under huset og går ud igen af mangel på lys. De blege, ranglede skud og henfaldende plantedele giver både en udmærket næring og gode gemmesteder.

Det er ikke muligt, eller rimeligt, at bekæmpe ørentvistene effektivt på selve grunden; derfor må man satse på at søge at holde dem ude af huset. Selvom ørentviste har vinger, så flyver de ikke, men kravler ind i huset, ved døre, vinduer eller andre sprækker. De kan krybe op ad muren og søge ind foroven under taget.

Ørentviste kan fanges i primitive fælder, der kan placeres udvendigt langs husets sokkel eller eventuelt indendørs ved de steder, hvor de trænger ind. Fælderne kan bestå af omvendte urtepotter eller lignende med lidt træld eller sammenkrøllede aviser i. Ørentvistene vil gerne udnytte dem til at gemme sig i, når det bliver lyst. Fælderne tømmes dagligt, og man kan så brænde eller skolde indholdet eller sætte ørentvistene ud igen et sted, hvor de ikke generer.

En pudring ved husets sokkel med et insektpudder vil kunne forhindre invasionen. Er det kun galt enkelte steder i huset, vil det være tilstrækkeligt at foretage en "strategisk" bekæmpelse her. Dørkarme, sprækker ved vinduer og andre revner, der virker tiltrækkende på ørentviste, og hvor man kan se dem samle sig, kan eventuelt også behandles. Drejer det sig om huse på piller, er det især pillerne, der skal pudres.

De ørentviste, der slipper ind, bekæmpes lettest ved at sprøjte i revner og sprækker med en almindelig insektspray.